

Konjunkturbarometern Juni 2019

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **Working paper**, **PM** och remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Förord

I Konjunkturbarometern presenteras resultaten från Konjunkturinstitutets undersökning av företagens respektive hushållens syn på ekonomin. Till rapporten för juni har företagens svar samlats in 28 maj–13 juni. Hushållens svar har samlats in 30 maj–13 juni.

I Konjunkturinstitutets statistikdatabas finns alla resultat från Konjunkturbarometern tillgängliga som tidsserier.

Konjunkturbarometern tas fram under ledning av enhetschef Maria Billstam.

Stockholm juni 2019

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	8
Bygg- och anläggning.....	9
Detaljhandel.....	10
Tjänstesektorn	12
Hushåll	13

Sammanfattning

Barometerindikatorn föll ytterligare något i juni, till 98,1 från 99,4 i maj. Nivån, som är den lägsta som uppmätts sedan september 2013, pekar på ett aningen svagare stämningläge än normalt i ekonomin. Samtliga företagssektorer bidrog till nedgången medan hushållens förtroende för ekonomin återhämtade sig något.

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin föll från en nivå något över till att hamna ungefär på det historiska genomsnittet. Ett ökat missnöje med varulagren samt nedjusterade produktionsplaner förklarar nedgången. Den samlade bedömningen av orderstockarnas storlek är fortsatt starkare än normalt.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet föll 1,0 enheter, till 101,1. Nivån pekar på ett något starkare läge än normalt. Svagare signaler från husbyggarna förklarar nedgången.

Detaljhandelns konfidensindikator föll tillbaka 3,7 enheter efter en nästan lika stor uppgång månaden innan men pekar fortsatt på ett något starkare läge än normalt. Mer dämpade signaler om de senaste månadernas försäljningstillväxt samt sänkta förväntningar på försäljningsutvecklingen framöver förklarar fallet.

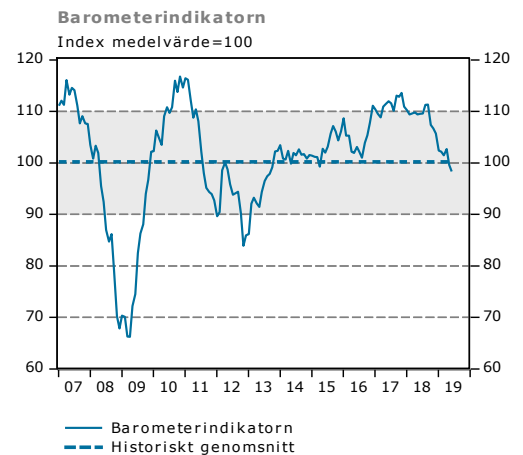
Tjänstesektorns konfidensindikator föll 1,1 enheter, till 98,3 vilket indikerar ett något svagare läge än normalt. Dämpningen förklaras främst av en svagare efterfrågeutveckling de senaste månaderna. Samtidigt rapporterar tjänsteföretagen fortsatt om en jämförelsevis stark sysselsättningsutveckling.

Hushållens konfidensindikator steg 3,1 enheter, men ligger fortsatt under det historiska genomsnittet. Frågorna om hushållens egen ekonomi drev upp indikatorn, tillsammans med inställningen till kapitalvaruköping i nuläget. Synen på den svenska ekonomin bidrog däremot på nedåtsidan.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Diff	Läget
Barometerindikatorn	102,4	99,4	98,1	-1,3	-
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	107,7	102,9	100,2	-2,7	=
Bygg- & anläggning	102,4	102,1	101,1	-1,0	+
Detaljhandel	103,2	106,0	102,3	-3,7	+
Tjänstesektorn	99,3	99,4	98,3	-1,1	-
Hushåll	95,4	90,7	93,8	3,1	-
Mikroindex hushåll	101,0	90,3	97,4	7,1	-
Makroindex hushåll	92,0	91,3	90,5	-0,8	-

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

- ++ mycket starkare än normalt
- + starkare än normalt
- = ungefär som normalt
- svagare än normalt
- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

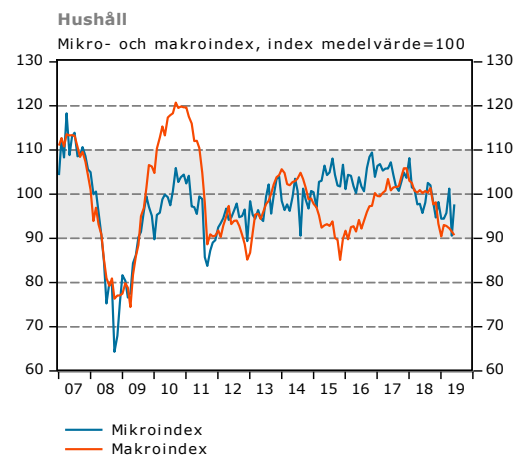
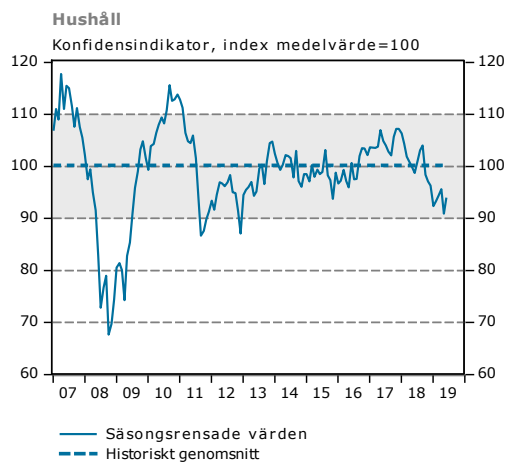
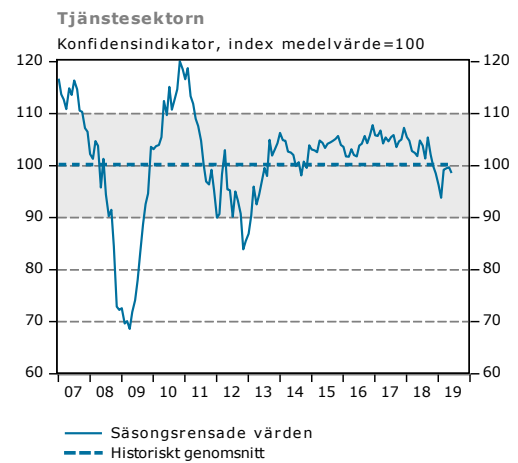
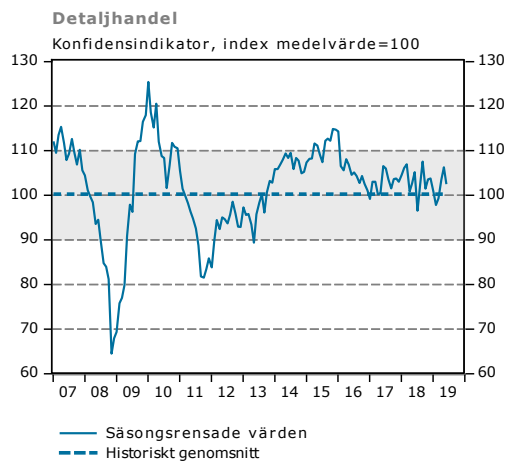
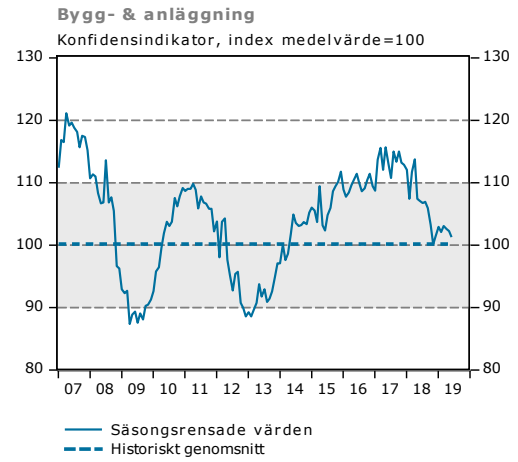
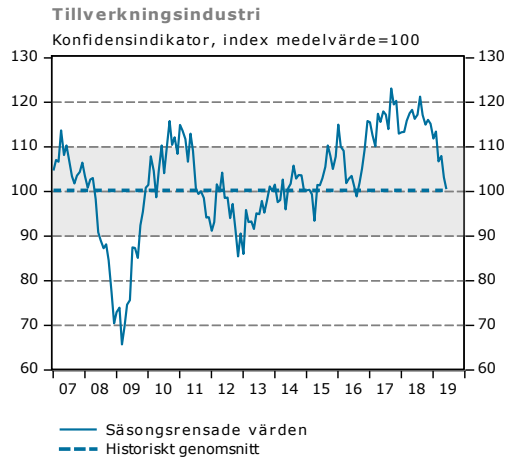
Säsongsrensade och utjämnade tidsserier

Säsongsrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort brus i högre grad än den säsongsrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongsrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrensas.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:
www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

SYSSELSÄTTNINGSTILLVÄXT I TJÄNSTESEKTORN

Konfidensindikatorn för hela näringslivet föll ytterligare något i juni och hamnar därmed ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Samtliga ingående sektorer bidrog till nedgången.

Näringslivets syn på rådande efterfrågeläge har dämpats en aning från förra månaden, men är trots det fortsatt över det historiska genomsnittet.

Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat något de senaste tre månaderna, om än i mindre utsträckning än tidigare. Handeln och framför allt tjänstesektorn är de sektorer som rapporterar om nyanställningar.

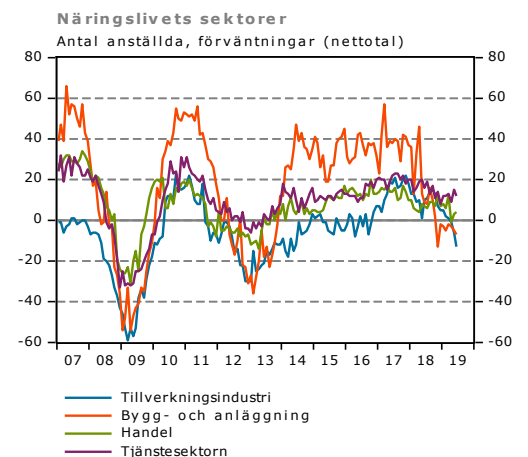
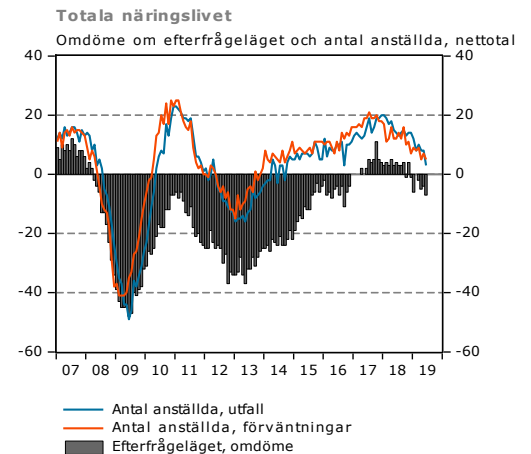
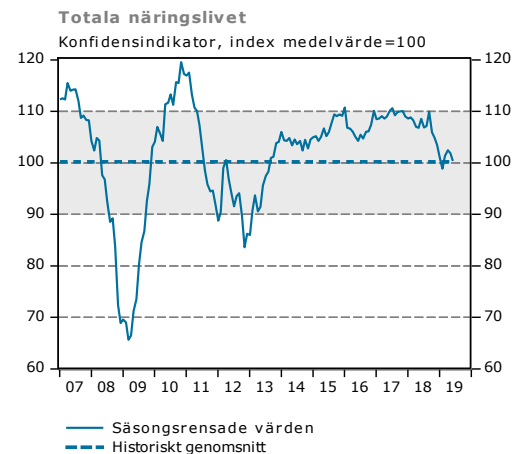
Anställningsplanerna pekar på viss sysselsättningstillväxt även de kommande tre månaderna, fortsatt främst inom tjänstesektorn. Företagen inom tillverkningsindustri och bygg- och anläggningsverksamhet förväntar sig en minskning av antalet anställda.

Tabell 2 Totala näringslivet

Indikator och säsongrensade nettotal

	Medel	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Läget
Konfidensindikator	100	102,2	101,6	100,2	=
Efterfrågeläge	-16	-5	-4	-7	+
Antal anställda, utfall	-2	8	8	3	+
Antal anställda, förväntningar	-1	5	7	5	+

Anmärkning. Totala näringslivet är en sammanvägning av resultaten för bygg- och anläggning, tillverkningsindustri, handel och tjänstesektorn. Vikterna är andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

Tillverkningsindustri

DÄMPADE PRODUKTIONSPLANER

Konfidensindikatorn för hela tillverkningsindustrin föll från en nivå något över till en nivå ungefär i linje med det historiska genomsnittet. Det pekar på ett normalstarkt läge inom tillverkningsindustrin. Framför allt bidrog konsumtionsvaruindustrin till nedgången och då särskilt den del som tillverkar icke varaktiga konsumtionsvaror. Men konsumtionsvaruindustrin är trots det fortsatt den av industrins användningsgrupper som rapporterar om det starkaste läget. Av de i konfidensindikatorn ingående frågorna bidrog ett ökat missnöje med varulagren samt nedjusterade produktionsplaner på nedåtsidan.

Tabell 3 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Diff
Konfidensindikator	107,7	102,9	100,2	-2,7
Orderstock, nulägesomdöme	4,3	2,7	3,4	0,7
Färdigvarulager, nulägesomdöme	4,3	2,1	0,3	-1,8
Produktionsvolym, förväntningar	-0,9	-1,9	-3,4	-1,5

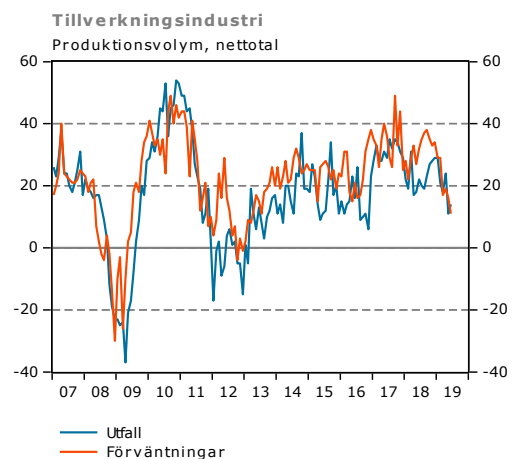
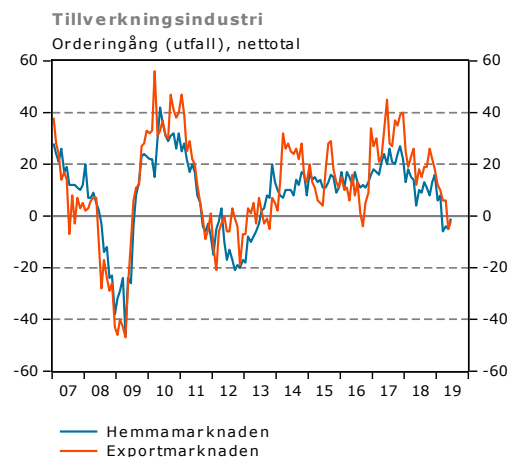
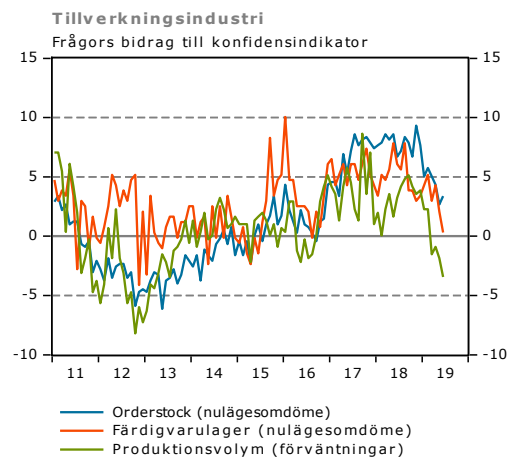
Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Industriföretagen rapporterar om ungefär oförändrad ordergång de senaste månaderna, på såväl hemma- som exportmarknaden. Samtidigt är omdömena om orderstockarnas storlek fortsatt jämförelsevis starka. Omdömena, särskilt om exportorderstockarna, förstärktes till och med något jämfört med förra månaden efter bidrag från bland annat industri för elapparatur, maskinindustri och motorfordonsindustri.

Produktionsvolymen uppges sammantaget ha ökat de senaste tre månaderna, men företagens produktionsplaner för de kommande månaderna har justerats ner ytterligare och är i ett historiskt perspektiv jämförelsevis dämpade. En ökad andel företag anser att färdigvarulagren är för stora och den samlade bedömningen av lagrens storlek ligger nu ungefär i nivå med det historiska genomsnittet.

Antalet anställda uppges sammantaget ha minskat något de senaste tre månaderna, men i mindre utsträckning än normalt (det historiska genomsnittet uppgår till ett lägre negativt tal). Samtidigt har företagens anställningsplaner för kommande tre månader sänkts ytterligare och pekar på minskningar av personalstyrkan i något större utsträckning än normalt. Mest negativa anställningsplaner redovisar motorfordonsindustrin.

Försäljningspriserna väntas kunna höjas på både hemma- och exportmarknaden de närmaste månaderna.

Tabell 4 Tillverkningsindustri

Säsongrensade nettotal

	Medel	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	16	24	11	14	-
Orderingång hemmamarknad	6	-4	-5	-1	-
Orderingång exportmarknad	12	6	-5	-2	-
Orderstock, nulägesomdöme	-15	3	-4	-1	+
Exportorderstock, nulägesomdöme	-9	4	-7	0	+
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	3	8	12	+
Antal anställda	-7	1	1	-4	+
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	22	19	16	11	-
Försäljningspriser hemmamarknad	9	9	10	10	+
Försäljningspriser exportmarknad	2	2	2	5	+
Antal anställda	-11	-1	-6	-13	-

Bygg- och anläggning

BRISTEN PÅ ARBETSKRAFT MINSKAR

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggning sjönk något i juni och hamnar därmed nära det historiska genomsnittet. Det var små förändringar i frågorna som ingår i indikatorn och det är fortsatt företagens omdömen om orderstockarna som håller uppe indikatorn på en nivå över 100. Anställningsplanerna, som bidrar negativt till indikatorns nivå, skiljer sig åt mellan husbyggena, där ungefär 20 procent av företagen planerar att dra ner på personal, och anläggningsbyggena där motsvarande siffra är nära noll procent. De allra flesta byggföretag tror på en oförändrad personalstyrka i sitt företag på tre månaders sikt.

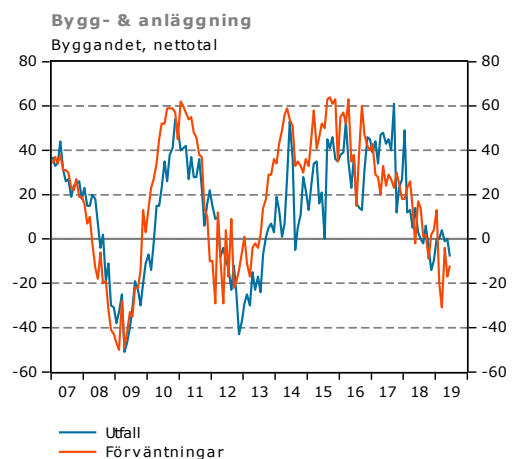
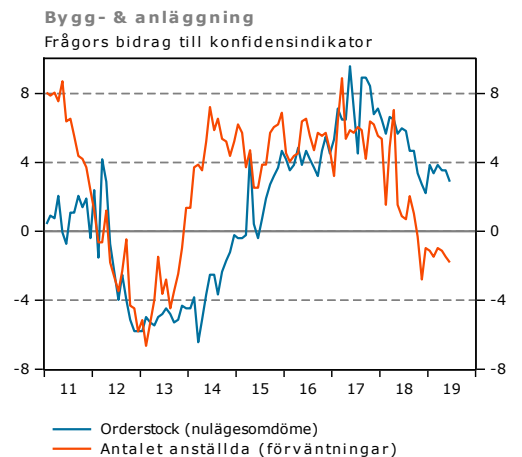
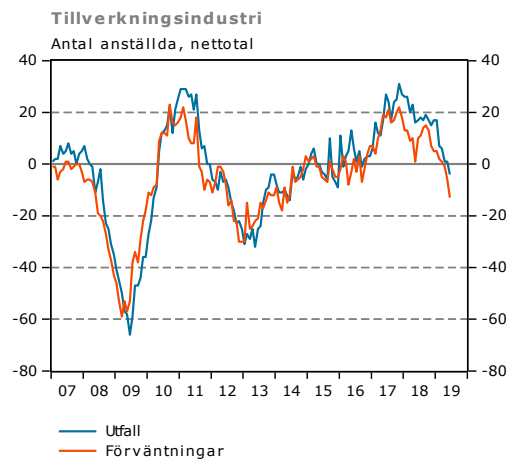
Tabell 5 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Diff
Konfidensindikator	102,4	102,1	101,1	-1,0
Orderstock, nulägesomdöme	3,5	3,5	2,9	-0,6
Antalet anställda, förväntningar	-1,1	-1,5	-1,8	-0,3

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar sammantaget om ett något minskat byggande de senaste tre

månaderna. Bilden skiljer sig dock mellan anläggningsbyggarna som redovisar ett oförändrat byggande, och husbyggarna som uppger att byggandet har minskat.

Orderstockarna uppges sammantaget ha minskat samtidigt som sysselsättningen rapporteras ha varit oförändrad de senaste månaderna. Drygt 30 procent av företagen anger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ett ökat byggande. Det är något fler än det historiska genomsnittet beräknat från 1996 men en låg andel i jämförelse med de senaste fem åren.

Företagen tror på ett minskat byggande de närmaste månaderna även om förväntningarna har blivit något mindre pessimistiska. Förväntningarna på orderstockarnas utveckling är fortsatt mindre optimistiska än normalt och anbudspriserna väntas sammantaget minska.

Tabell 6 Bygg- och anläggning

Säsongsrensade netttotal

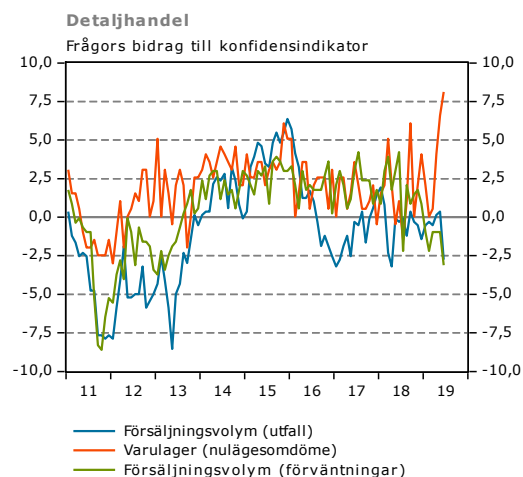
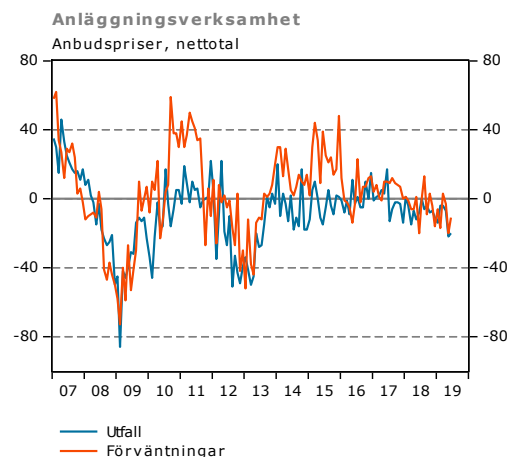
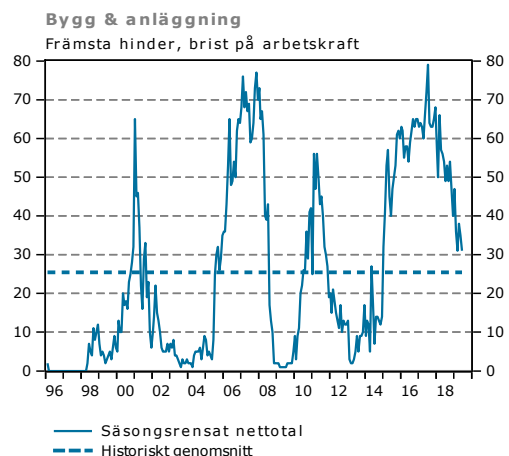
	Medel	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Byggandet	8	-1	0	-8	-
Anbudspriser	-5	-3	-13	-17	-
Orderstock, förändring	5	14	0	-29	--
Orderstock, nulägesomdöme	-25	-3	-3	-7	+
Antal anställda	-2	-1	7	-1	+
Förväntningar och planer					
Byggandet	12	-4	-17	-12	-
Anbudspriser	0	-12	-19	-15	-
Orderstock	11	-4	2	3	-
Antal anställda	4	-3	-5	-7	-

Detaljhandel

FÖRSÄLJNINGSTILLVÄXTEN HAR MATTATS AV

Konfidensindikatorn för detaljhandeln sjönk med 3,7 enheter i juni, från 106,0 till 102,3 till följd av svagare signaler från dagligvaruhandeln. Konfidensindikatorn för dagligvaruhandeln föll med 7,5 enheter men ligger fortsatt över det historiska genomsnittet. Inom sällanköpshandeln och motorfordonshandeln är läget i stort sett oförändrat från föregående månad.

Av de ingående indikatorfrågorna var det mindre positiva signaler om de senaste månadernas försäljningstillväxt samt sänkta förväntningar på kommande månaders försäljningsutveckling som bidrog till fallet. Det är enbart de jämförelsevis starka omvärlden om varulagren som håller upp indikatorn över 100.

Tabell 7 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Diff
Konfidensindikator	103,2	106,0	102,3	-3,7
Försäljningsvolym, utfall	0,1	0,4	-2,8	-3,2
Varulager, nulägesomdöme	4,1	6,6	8,1	1,5
Försäljningsvolym, förväntningar	-1,0	-1,0	-3,1	-2,1

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

Företagen inom detaljhandeln rapporterar fortsatt att försäljningsvolymen ökat, men i lägre utsträckning än föregående månader. Det är inom dagligvaruhandeln som nedgången från föregående månad varit som störst, ändock är signalerna om försäljningsutvecklingen jämförelsevis starka. De närmaste månaderna väntas försäljningsvolymen sammantaget öka i mindre omfattning än normalt. Även här står dagligvaruhandeln för en stor nedgång och företagens förväntningar är nu betydligt mindre optimistiska än normalt.

Detaljhandelns samlade omdöme om nuvarande försäljnings-situation är något mer positivt än normalt, däremot förväntar sig färre företag än normalt en förbättring på sex månaders sikt.

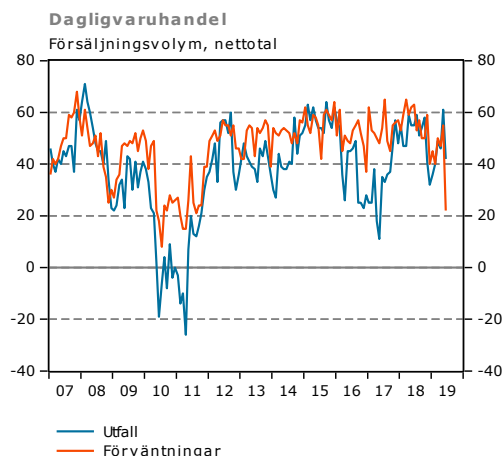
Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat något de senaste månaderna. Inom dagligvaruhandeln uppges antalet anställda ha ökat i jämförelsevis stor utsträckning trots den svagare försäljningsutvecklingen. Anställningsplanerna pekar på en viss ökad sysselsättning i detaljhandeln även de kommande tre månaderna.

En relativt hög andel företag förväntar sig kunna höja försäljningspriserna de närmaste månaderna.

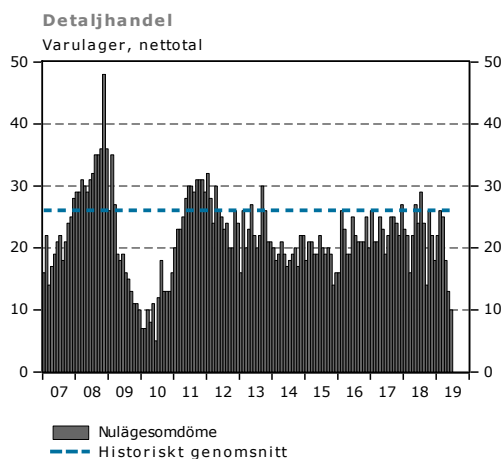
Tabell 8 Detaljhandel

Säsongsrensade netttotal

	Medel	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	26	27	28	14	-
Nuvarande försäljningssituation	3	4	9	10	+
Varulager, nulägesomdöme	26	18	13	10	++
Antal anställda	3	5	4	5	+
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	40	37	37	30	-
Försäljningspriser	12	26	32	27	++
Inköp av varor	17	13	19	17	+
Antal anställda	2	-2	0	4	+
Försäljningssituation om 6 mån	44	35	36	36	-

Detaljhandeln definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 + 47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)

Tjänstesektorn

TJÄNSTEFÖRETAGEN FORTSATT PESSIMISTISKA

Konfidensindikatorn för tjänstesektorn föll i juni med 1,1 enheter till 98,3. Störst bidrag till minskningen hade frågan om de senaste månadernas efterfrågeutveckling. Även frågan om utvecklingen av det egna företagets verksamhet bidrog nedåt, medan frågan om efterfrågeutvecklingen på tre månaders sikt motverkade nedgången något. Det är framför allt frågan om efterfrågeutvecklingen de senaste månaderna som bidrar till att nivån ligger under 100.

Tabell 9 Konfidensindikator och ingående frågars bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Diff
Konfidensindikator	99,3	99,4	98,3	-1,1
Företages verksamhet, utfall	-0,2	0,2	-0,2	-0,4
Efterfrågan, utfall	0,3	0,3	-1,2	-1,5
Efterfrågan, förväntningar	-0,8	-1,1	-0,2	0,9

Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelsen.

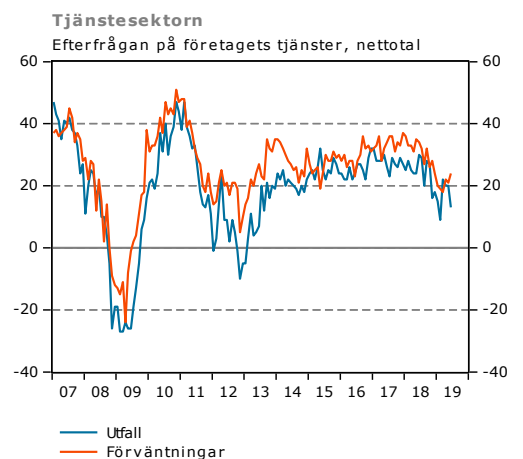
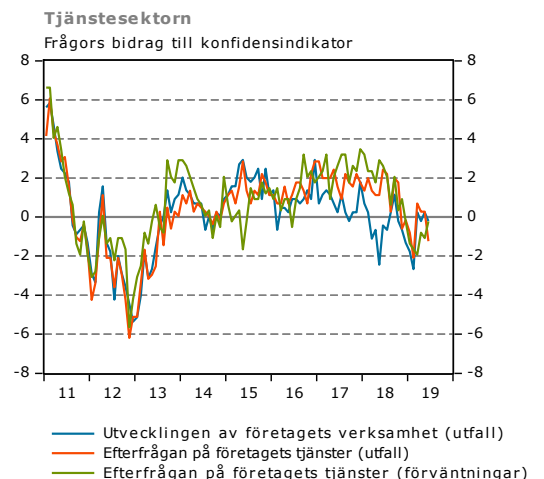
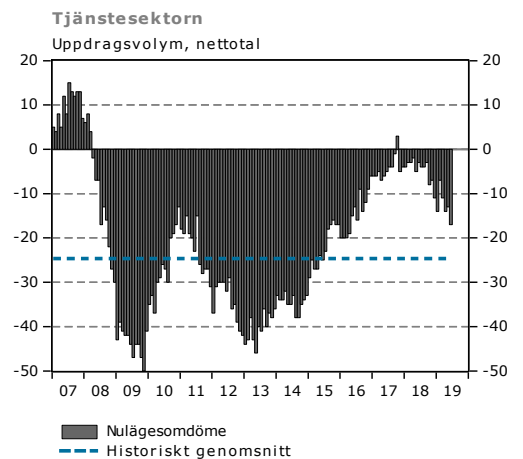
Det samlade omdömet om storleken på ineliggande uppdrag har försämrats något, men är fortfarande mindre negativt än normalt. Antalet anställda uppges ha ökat de senaste tre månaderna och anställningsplanerna pekar på fortsatta nyanställningar även framöver.

Tjänsteföretagen rapporterar sammantaget om höjda försäljningspriser de senaste månaderna och förväntar sig att i någon mån kunna höja priserna även de kommande tre månaderna.

Tabell 10 Tjänstesektorn

Säsongrensade netttotal

	Medel	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Läget
Utfall och nuläge					
Företagens verksamhet	22	19	21	19	-
Efterfrågan	19	20	20	13	-
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-25	-14	-13	-17	+
Försäljningspriser	4	11	13	12	+
Antal anställda	2	13	12	9	+
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	25	22	21	24	-
Försäljningspriser	10	7	8	7	-
Antal anställda	7	9	15	12	+

Hushåll

LJUSARE SYN PÅ DEN EGNA EKONOMIN

Hushållens konfidensindikator steg i juni men ligger fortsatt under det historiska genomsnittet. Frågorna om den egna ekonomin bidrog positivt till förändringen i indikatorn medan det motsatta gällde för frågorna som rör den svenska ekonomin. Hushållens syn på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt är betydligt mer pessimistisk än normalt och är den som fråga som bidrar mest negativt till indikatorns nivå. Den jämförelsevis negativa inställningen till kapitalvaruinköp i nuläget påverkar dock också en hel del. Synen på den egna ekonomin nu jämfört med för tolv månader sedan är den enda av de fem frågorna i indikatorn som ligger över sitt historiska genomsnitt.

Tabell 11 Konfidensindikator och ingående frågors bidrag

Bidrag till indikatorns avvikelse från 100

	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Diff
Konfidensindikator	95,4	90,7	93,8	3,1
Egen ekonomi nu	2,6	0,5	2,2	1,7
Egen ekonomi om 12 mån.	0,1	-1,4	-0,4	1,0
Svensk ekonomi nu	-0,9	-1,0	-1,5	-0,5
Svensk ekonomi om 12 mån.	-3,9	-4,1	-4,2	-0,1
Köp av kapitalvaror nu	-2,5	-3,3	-2,3	1,0

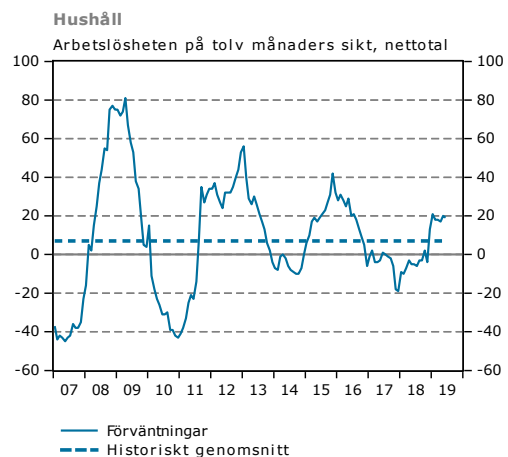
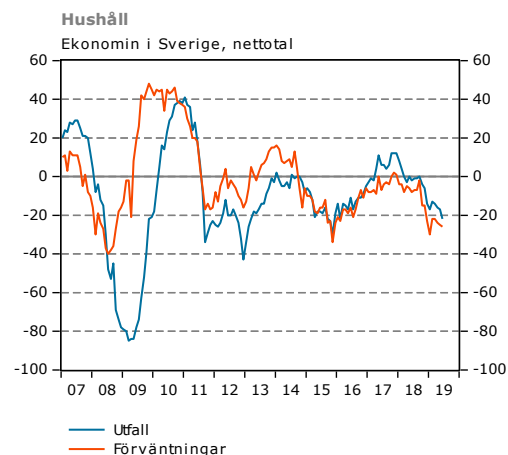
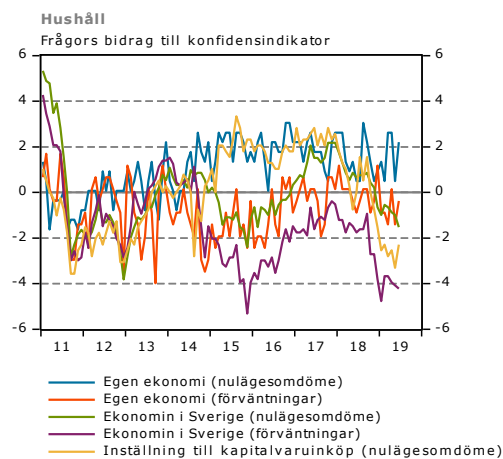
Anm. På grund av avrundning summerar bidragen inte alltid exakt till avvikelserna.

För fjärde månaden i rad blev hushållen mer negativa om den svenska ekonomin nu jämfört med för tolv månader sedan. Trenden har varit nedåtgående sedan i början av 2018.

Ungefär lika många hushåll anser att det är rätt som fel tidpunkt att köpa kapitalvaror i nuläget. Vanligtvis är det en större andel som ställer sig positiva än negativa till kapitalvaruinköp i nuläget. En betydligt större andel hushåll än normalt uppger att de sparar i nuläget och även under de kommande tolv månaderna tror jämförelsevis många att de kommer att kunna spara något. Liksom i maj är förväntningarna på hushållets kapitalvaruinköp det närmaste året något mer återhållsamma än normalt.

Hushållen förväntar sig ökad arbetslöshet i Sverige de närmaste tolv månaderna. Detta samtidigt som jämförelsevis många bedömer att risken för att själv bli arbetslös har minskat de senaste tolv månaderna.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt sjönk, från 3,6 procent i maj till 3,4 procent i juni. Förväntningarna på den rörliga bostadsräntan på ett och två års sikt är i stort sett oförändrade medan ränteförväntningarna på fem års sikt justerades upp något.

Tabell 12 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	apr 2019	maj 2019	jun 2019	Läget
Utveckling de senaste tolv månaderna					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	9	15	10	14	+
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	-8	-16	-17	-22	-
Risken att bli arbetslös (ökat - minskat)	-9	-18	-19	-18	++
Nulägesomdömen					
Kapitalvaruinköp (rätt - fel tidpunkt)	11	1	-2	2	-
Att spara (fördelaktigt - ofördelaktigt)	18	20	11	11	-
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	56	74	66	69	++
Förväntningar på tolv månaders sikt					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	19	19	16	18	-
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	5	-24	-25	-26	--
Arbetslösheten (öka - minska)	7	17	20	19	-
Egna inköp av kapitalvaror (mer - mindre)	-5	-4	-12	-8	-
Eget sparande (troligt - inte troligt)	47	64	48	56	+

Tabell 13 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	mar 2019	apr 2019	maj 2019	jun 2019
Uppfattad inflation nu	3,5	3,6	4,4	4,0
Förväntad inflation om 12 mån	3,1	3,4	3,6	3,4
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,56	2,55	2,54	2,52
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	3,01	2,98	2,98	2,96
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,56	3,55	3,51	3,57

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska uteslutas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se

I statistikdatabasen på www.konj.se finns hushållsstatistiken uppdelad på kön, ålder och region.